

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 21 CZERWCA V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

S. Petersburg, dnia 7 Czerwca, v. s.

W Imiennym Najwyższym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi za własnoręcznym Najjaśniejszego PANA podpisem, w dniu 8 Maja, 1813 roku wyrażono:

Od wprowadzającej się do Rossyi zagranicznej bawełnianey przędzy, zamiast cła teraz opłacanego, ROZKAZUJEMY odtąd pobierać od puda białey po dziesięć, a od puda farbowanej po dwanaście rubli.

(z *Gaz. Senackiey.*)

W najwyższym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Reskrypcie danym dnia 26 Marca 1813 roku, za własnoręcznym Najjaśniejszego PANA podpisem, wyrażono:

JPanu Gubernatorowi Cywilnemu Gubernii Saratowskiej.

Minister Policji przedstawił NAM doniesienie Wasze o gorliwości okazanej przez Szlachtę Gubernii Saratowskiej, w ofiarowaniu sześćdziesięciu dwóch tysięcy rubli na zakupienie koni dla wojska.

Miło NAM za ten czyn powszechnie użyteczny Szlachty Gubernii Saratowskiej oświadczyć jey NASZĘ łaskę. (z *Gaz. Senackiey.*)

S. Petersburg dnia 9 Czerwca.

Dnia 7go t. m. w Wielkiej Admiralicyi spuszczone z warsztatu na wodę bardzo piękny okręt liniowy, nazwiskiem *Neptun*, o 74 działach. Na ten wspomniały widok zgromadziło się niezliczone mnóstwo patrzających.

Gazeta Senacka zawiera organizacyą Kommissyi przeznaczoney do roztrząsania prośb od obywatelów miasta Moskwy, i tamtejszey Gubernii przez wtargnienie nieprzyjaciela zruynowanych. Zasady i przepisy, podług których ma postępować w tej tak ważnej sobie powierzoney sprawie, są tą ustawą wyszczególnione i określone. Wszystkie Sądownictwa, Naczelnicy Rządu, zgola wszyscy publiczni Urzędnicy mają obowiązek dostarczania tej Magistraturze potrzebnych objaśnień dla przyspieszenia jey pracy. Kommissya zrobi obraz ogólny zawierający w sobie imiona proszących, wielkość ich straty, stan terazniejszy ich majątku, liczbę osób ich familie składających, i t. d. Obraz ten przedstawiony będzie przed oczy Najjaśniejszego PANA. (z *le Conservateur.*)

S. Petersburg, dnia 2 Czerwca v. s.

Swieże nadzwyczajne zdarzenie zajmuje teraz publiczność tutejszey stolicy: należy nam donieść równie o tém zdarzeniu, jako i o okolicznościach, które z niego wynikły.

Pewny tutejszy kupiec, mający letnie mieszkanie swoje we wsi jednej, nie daleko *Kamiennego-Ostrawu*, w niedzielę dnia 25 Maja, wyszedł na przechadzkę z żoną, szwagrem i synem swoim. Było to między godziną 10tą i 11stą z rana: przechadzał się byli o kilka strzałów ręczney strzelby od miejsca swego mieszkania, na wielkim gościńcu, prowadzącym do bliskiey wsi *Kalamiaga*, od której również o kilka strzałów ręczney strzelby byli oddaleni. Znagła trzy ludzie, kijami uzbrojeni, z lasu wyszedłszy, rzucili się na idących. Z nożem w ręku, domagał się u nich tego wszystkiego, co mają: zegarek, worek z pieniędzmi, odzienie, szal, słowem, cokolwiek wziąć można było, wzięli zbóycy i odbiegli. Kupiec ochłonnawszy z przestachu, udał się do miasta i o caley rzeczy Policji doniósł. Była wtedy godzina trzecia z

południa, i chociaż występki popełniony był na ziemi nie należący do wydziału władzy policji tutejszey, nazajutrz dnia 26go z rana, jeden z tych złoczyńców już był poymany, a d. 27 i dwaj drudzy. Uczyniono wysłędzenie, poznano winnych, i część rzeczy prawym ich właścicielom natychmiast zwrócona; a zajęto się około wyszukania innych, których jeszcze nie dostaie. Jak tylko zbrodnia zupełnie wyświeconą będzie, wnet surowość prawa nad nimi się wykona. — To jedno zdarzenie dostateczne daie wyobrażenie o czuności Policji i bezpieczeństwie, jakiego stolica tutejsza doświadcza. (z *le Conservateur.*)

Wiadomo, że w *S. Petersburgu* znajduje się Towarzystwo, mające za cel zbieranie dobrowolnych ofiar, przeznaczonych na wspomnienie miast i wsi, najazdem nieprzyjaciela zniszczonych. Szanowne to zgromadzenie przesłało do władz różnych, które przyięły na siebie rozdzielnie tych darów, od dnia 1go Stycznia do 7 Maja, sumę 301,425 rub: a mianowicie: w gubernii Moskiewskiej rozdzielono 92,900 rub., w Gubernii Smoleńskiej 202,425 rub., w gubernii Witebskiej 6,100 rub. Gazety Rossyjskie ogłosiły listę imionową wszystkich osób, które się do tych patriotycznych przyłożyły ofiar; są, którzy do 6000 rubli wnieśli. (z *le Conservateur.*)

S. Petersburg, dnia 7 Czerwca v. s.

Doktor *Hammel*, jeden z członków Towarzystwa Sareptowskiego zgromadzenia Ewangelickiego, w gubernii Saratowskiej, który, w liczbie uczniów na koszeie skarbowym w tutejszey Medyko-Chirurgicznej Akademii brał nauki, w początkach terazniejszego roku, przysłał do Wolnego Towarzystwa Ekonomicznego, którego jest członkiem, wynalezioną przez siebie wyborną farbę czarną, do sztychowania estampów, a nawet i do xiąg drukowania przydatną. Farba ta, której pud nie kosztuje nad 10 rubli, robi się ze słoju piwnego, przez umiejętnie jego spalanie, a podług zapewnienia Akademii kunsztów i wielu sławnych stolicy tutejszey sztycharzów, zgola nie ustępuje zagranicznej, której pud po 100 i więcej płaci się rubli. Równie o tym, jako i o innych, w gospodarstwie i naukach, wynalazkach i pracach JP. *Hammela*, Minister spraw wewnętrznych miał szczęście donieść Imperatorowi Jegomości, a Najjaśniejszy Pan Doktora *Hammela* łaskawie mianować raczył Assesorem Kollegialnym. Opisanie wynalezioney przez niego farby będzie podane do powszechney wiadomości przez Towarzystwo Ekonomiczne, w peryodycznych jego dziełach, i w adnotacyach gospodarskich roku terazniejszego. (z *P. P.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Berlin dnia 15 Czerwca n. s.

Pewny podróżny, który dnia 29 Maja opuścił Londyn, twierdzi, iż podług ostatnich wiadomości, które przy iego odjeździe w tej stolicy otrzymano, główna kwatera Margrabiego *Wellingtona* znajdowała się w *Salamance*, i wszystkie korpusy wojsk sprzymierzonych postępowały naprzód. Tenże podróżny donosi, że tajemna ekspedycja, która z początku z 3000 tylko ludzi składać się miała, a którą później do 10,000 rozciągniono, była gotowa do wyjścia pod żagle z *Tamizy*. (z *Zusch.*)

Drezno dnia 10 Czerwca.

Dnia 6go t. m. Magistrat tutejszy publicznie ogłosił, iż pomiędzy armiami prowadzącemi wojnę

w dniu 4tym t. m. zawarty został rozejm na dwa miesiące — Dziś z rana o godzinie 5tej miał tu przybyć Cesarz *Napoleon*, i stanąć w Pałacu Hrabiego *Marcolini* na Frydrykstadzie. O godzinie 10tej przed południem przybycie jego ogłosem dzwonów obwieszczone zostało — Jednakże jeszcze on się nigdzie publicznie nie ukazał — Gwardya Francuzka jest tu w tych dniach spodziewana. (*Zusch.*)

Züllichau dnia 11 Czerwca n. s.

Codzień tu rano i wieczor ćwiczy się w robieniu bronią milicya krajowa, i wkrótce otrzyma toż samo usposobienie, iakie ma woysko liniowe — W tym tygodniu wybierano znowu rekrutów i konie pociągowe. (*Zusch.*)

Hamburg dnia 19 Czerwca n. s.

Na miasto nasze, z każdego względu tak godne uzalenia, nałożona została kontrybucya, 48 milionów franków, która w przeciągu czterech tygodni wypłacona być powinna — Marszałek *Davoust* dozwolił znowu wewnętrżney żeglugi na *Wezerze*, albowiem dająca się uczuwać potrzeba dowozu żywności, użycia tego środka koniecznie wymagała. (*Zuschauer.*)

Wyiątek listu z Luckau dnia 6 Czerwca n. s.

Pozawczoray mieliśmy tu dzień bardzo gorący. Francuzi zbliżyli się do naszego miasta, a ieden batalion Pruski odwodowy, pod rozkazami Kapitana *Hermann*, który przed kilką dniami do nas przybył, otrzymał rozkaz utrzymywania się w mieście. Zważając przewyższającą Francuzów liczbę, nie sądziliśmy wcale, aby to było rzeczą podobną: iednakże z powszechném wszystkim zadumieniem, Prusacy, przez całe dziewięć godzin, wytrzymali najwyższy nieprzyjacielski ogień, i żaden żołnierz z miejsca swojego nie ustąpił. Ku wieczorowi atak Pruskiej kawalerii zakończył zupełnie tę walkę. Jenerał *Oppen* na dwa następne ataki uformował swoją kawalerią. W pierwszym na prawém skrzydle znajdował się szwadron 2go regimentu Wschodnio-Pruskiego dragonów, pod dowództwem Rotmistrza *Bernhardi*, i obok niego regiment czarnych huzarów pod Majorem *Sandart*. Rossyjska kawaleria formowała drugi atak. Pierwszy uderzył kolumną. Szwadron dragonów natarł na kawalerią Bawarską i napędził ją na wznieśioną z tyłu nieprzyjacielską baterią z tak wielkim zapędem, że zupełnie złamana poszła w rozsypkę, a artylleryści przy działach będący wszyscy zrabani zostali. Rotmistrz *Bernhardi* zajął się zaraz uprowadzeniem dział ze zdobytej na nieprzyjacielu baterii, ale trzy czworograny Francuzkiej piechoty, które za tą baterią w półkole ustawione były, tak morderczy ogień ręczny na opanowaną przez Prusaków baterią miotać poczęły, iż większa część koni pod działami padła, i że waleczny *Bernhardi*, straciwszy w tém zdarzeniu kilkunastu swoich ludzi, nie mógł, iak tylko iedną haubicę i dwa działa uprowadzić, co iednak w oczach Francuzkiego woyska, szczególnie wykonał. (*Zusch.*)

Wyiątek listu z Schlawe d. 8 Czerwca n. s.

Korpus oblegający, który przed *Gdańskiem* stoi, i który przeszło 40,000 ludzi wynosi, utrzymywał się dotąd żywnością, którą z poblizszych okęgów *Pomeranii* w naturze do obozu dostarczano. Ustało to od dnia wczorayszego. Woyska Rossyjskie zostały opatrzone żywnością, która wodą z *Inflant* jest sprowadzona, a dozór i administracya magazynów osobom wojskowym tegoż narodu został powierzony. W twierdzy, podług iednostaynego zeznania dezertarów, wielki panuje niedostatek, i odiąwszy nawet od ich powieści to wszystko, co się zda być za nadto powiększonem, wiele jeszcze zostanie, czego w wątpliwosc podać nie można. Załoga już więcej nad 8,000 ludzi nie wynosi. Smiertelność nawet pomiędzy obywatelami miasta jest bardzo wielka: i wielu lekarzów padło ofiarą zarazliwych gorączek. O świeżą wodę do napoju trudno, żywności dla koni wcale nie ma, wielu artykułów lekarstw zabrakło, zboża tylko dotąd są dostateczne zapasy. Świeże mięso jest rzeczą tak rzadką, że w uboższej klasie ludu życie psów i kotów nie jest bezpieczne: funt nawet końskiego mięsa sprzedawany bywa po 18 dydków. (*Zusch.*)

Królewiec, dnia 7 Czerwca, n. s.

Regiment narodowej kawalerii Pruskiej śpiesznym marszem udaie się stąd do Szłaska. Milicya wschodnich i zachodnich Prus wynosi już przeszło 40,000 ludzi, i ustawicznie się ćwiczy w robieniu bronią. Oficerowie i żołnierze dawniej w służbie będący powiększej części ją składają — Przez miasto nasze przechodzą często liczne oddziały woyska do głównej armii. Pomiedzy innemi przeszło niedawno 1500 Baszkirów, którzy w użyciu łuku tak są ćwiczeni, iż trzy razy wypuszczają z niego strzałę w tym czasie, który zaledwo na iedno nabicie strzelby wystarcza. (*Zusch.*)

Warszawa dnia 1 Czerwca n. s.

Od kilku dni przechodzą przez miasto nasze znaczne oddziały wojsk Rossyjskich do głównej armii. Dnia 29go i 30go Maja przechodziła artyllerya.

(*Zuschauer.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Gazety Wiedeńskie donoszą, iż przy końcu zeszłego miesiąca, Arcy Xiążę *Karol*, jako mający główne dowództwo w Królestwie Czeskim, wyjechał do tegoż Królestwa, dla obejrzenia stojących tam wojsk Austriackich — Podług tychże gazet, w całym Państwie Austriackim w miesiącu Maja wielki był nabor rekrutów. Synom rzemieślników i kupców pozwolono wybierać sobie półki, w których chcą służyć, a wchodząc do nich, mają być przyjmowani w stopniu kadetów. Wielu studentów z Wiedeńskiego Uniwersytetu ochotnie, jako strzelcy, zaciągnęli się do wojska. (z *Gaz. S. Peterz. Akad.*)

Gazeta Berlińska (*Volksblatt*) pod dniem 15 Czerwca n. s. donosi, że Najjaśniejszy Imperator Rossyjski i Król Pruski, mieli już kilkakrotnie rozmowy z Cesarzem Austriackim w *Giczyńie*.

Jenerał *Gneisenau* mianowany został przez Króla Pruskiego wojennym Gubernatorem Prowincyi Szląskiej — Minister *Stein* i Jenerał *Scharnhorst* mają się teraz znajdować w *Pradze* (w *Czechach.*) (*Zusch.*)

Z dzienników urzędowych jasnie się okazuje, że woysko Francuzkie, od czasu bitwy pod *Lutzen*, to jest od dnia 20 kwietnia (1 Maja) podług najumiarkowańszego rachunku w zabitych i wziętych w niewolę, nie licząc w to ranionych lub z ran pomarłych, straciło 60,812 ludzi: zdobyto na nim dział 80: tudzież 13 Jenerałów Francuzkich, oprócz dwu Marszałków *Bessieres* i *Duroc*, poległo, lub dostało się w niewolę wojenną. (d. *Rusch. Inv.*)

W Xiegarni kupca *Głazunowa* w *Sankt-Peterzburgu* predaje się nowo wydana książka pod tytułem: *Myśli Rossyanina przy grobie Feldmarszałka Xięcia Goleniszczewa - Kutuzowa - Smoleńskiego: Мысли Россіянина при гробѣ Фельдмаршала Свѣплейшаго Князя Голенищева - Кутузова - Смоленскаго*. Cena jej na welinowym papierze rubel 1, kop. 50. Pieniądze z przedaży są poświęcone na wsparcie zniszczonych przez nieprzyjaciela. Książkę tę można wypisywać pocztą. (*P. P.*)

DZIENNIK URZĘDOWY DZIAŁAN WOJENNYCH.

Od dnia 21 Kwietnia, do dnia 18 Maja.

Jenerał kawalerii Hrabia *Wittgenstein*, odebrałszy wiadomość, że nieprzyjaciel ku *Lipskowi* ciągnie, dla zabezpieczenia mu od *Elby*, z wojskiem sobie powierzonym ku *Dreznu* zbliżyć się, a w zdarzonej potrzebie przeyść na prawy brzeg tej rzeki umyślił. Skutkiem czego:

Dnia 21 Kwietnia. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Pennig* się rozłożyła.

Dnia 22 Kwietnia. Przeszła do *Drezna*.

Dnia 23 Kwietnia. Jenerał kawalerii Hrabia *Wittgenstein* donosi, iż po południu dnia wczorayszego, nieprzyjaciel, poniżej *Kolditz*, w brod rzekę *Mulde* przeszedłszy, atakował tylną straż Jenerała *Blüchera* i zmusił ją do cofnienia się ku wsi *Gersdorf*; ale Jenerał *Miloradowicz*, który się w *Rochlitz* znajdował, zastąpił nieprzyjacielowi i po wzięciu mu 50 ludzi w niewolę, do odwrótu go przymusił.

Teraz Hrabia *Miloradowicz* zajmuje pozycyą przed miasteczkiem *Wildheim*, inne zaś korpusy znajdują się w blizkości wsi *Ezdorf*, z kąd jutro do *Wilsdruf* się

udadzą, a Jenerał *Miloradowicz* zaimie *Ezdorf*, zostawiając jazdę tak, jak teraz jest rozłożona, aż do nadejścia nieprzyjaciela.

Tenże donosi, że dnia wczorayszego nieprzyjaciel silnie następował na korpus Jenerała *Blüchera* około *Born*.

Jenerał kawalerji Xiąże *Alexander Wirtemberski* donosi, iż, pod *Gdańsk* przybywszy, obiał dowództwo nad korpusem miasto to oblegającym.

Jenerał *Barclay-de-Tolli*, z 5ciem woyskiem zachodniem, pod jego dowództwem zostającym, przybył do *Frankfortu nad Odrą*.

Straż przednia, pod dowództwem Jenerała *Miloradowicza*, dnia tego przybyła do *Rochlitz*, a przodowy oddział Jenerał Adjutanta Barona *Korfa* do *Heldheim*.

Dnia 25 Kwietnia. Jenerał *Miloradowicz* donosi, iż dnia wczorayszego nieprzyjaciel naciskał na niego, gościńcem z *Rochlitz* do *Ezdorf* prowadzącym, w liczbie 16,000 ludzi z 24 działami, ale działania artylleryi naszej wstrzymały usiłowanie jego, kawalerja zaś jego wielokrotnie w nieładzie do cofnienia się była przymuszona. Jenerał *Miloradowicz* zupełną oddaje sprawiedliwość roztropnym w rozprawie tej rozrządzeniom Xiążęcia *Eugeniusza Wirtemberskiego*.

Jenerał Major *Łańskoy* donosi, iż, trzymając się kierunku z *Pennig* do *Chemnitz*, Majora *Lewensterna* z oddziałem w *Weichselburgu* zostawił, dla uważania nieprzyjaciela: ale ukazanie się jego w siłach daleko przewyższających, zmusiło Majora *Lewensterna* do cofnienia się ku *Dorfmeissen*.

Dnia 26 Kwietnia. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Bischoffswerda*.

Jenerał Hrabia *Wittgenstein* donosi, iż woysko szczęśliwie się przepравиło na prawy brzeg *Elby*. Straż tylnia Jenerała *Miloradowicza* rozłożona jest w *Neustadt*.

Jenerał Leytnant Baron *Saken* z miasteczka *Krzemionicy* donosi, iż woyska Xięstwa Warszawskiego, które były pod dowództwem Xiążęcia *Poniatowskiego*, przez *Czechy* i *Galicyę* do *Bawaryi* poszły. A tak Xięstwo Warszawskie zupełnie już jest oczyszczone od woysk nieprzyjacielskich.

Jenerał Xiąże *Alexander Wirtemberski*, dowiedziawszy się, że nieprzyjaciel, w liczbie 4000 piechoty i 500 jazdy, z 6cią działami i 4ma łodziami kanonierskimi, atakował oddział Półkownika Barona *Rosena*, z 700 ludzi złożony, posłał mu silną pomoc i rozkazał 1 półkowi morskemu i 200 ludzi milicyi na statkach Angielskich wylądować i połączyć się z oddziałem Półkownika *Rosena*. Skutkiem tych rozrządzeń nieprzyjaciel zmuszony został do cofnienia się ze stratą: w teyże okoliczności Francuzki Jenerał *Bachelieu* ciężko jest raniony.

Dnia 27 Kwietnia. Główna kwatera w *Pulsnitz*.

Dnia 28 Kwietnia. Przeszła do *Bautzen*.

Woysko Jenerała *Blüchera* dnia wczorayszego pod *Meissen* przeszło na prawy brzeg *Elby*.

Jenerał *Miloradowicz* z tylną strażą armii znajdując się w *Weissenhirsch*. Nieprzyjaciel, przedsięwzięt przeyść *Elbę*, atakował środek jego arcyergardy; ale porażony, zgromadziwszy wszystkie swoje siły, na prawe jej skrzydło, naprzeciw wsi *Uebigau* rozłożone, uderzył, a korzystając z nader wygodnego dla siebie położenia, mocny ogień z 60 dział rozwinął i nakrzyż przeciw naszym baterjom działał. W tymże czasie do wsi pomienioney piechotę swą przeprawiał, która jednakże dwakroć bagnetem woysk naszych złamaną i odpartą była.

Dnia 29 Kwietnia. Jenerał *Miloradowicz* donosi, że przedpocztę jego są w *Neustadt* i zajmują gościńce do *Königsbrück*, *Radebergu* i *Bautzen*, a w górę *Elby* do samey granicy Czeskiej. Tym czasem nieprzyjaciel przeprawiać się zaczyna. Później Jenerał *Miloradowicz*, stosownie do obrótów głównego woyska, odsunął się do *Weissig*, przodową pocztę w *Weissengarta* mając.

Dnia 30 Kwietnia. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Wurschen*, o milę za *Bautzen*, woysko zaś weszło dnia tego do oszańcowanego obozu w bliskości tego miasta.

Jenerał *Miloradowicz* donosi, że nieprzyjaciel dnia wczorayszego z wielką natarczywością na niego uderzył, a chcąc go wstrzymać, żwawą z nim rozpoczął utarczkę: atak lekkiej jazdy, działania strzelców i artylleryi dostatecznie odparły nieprzyjaciela, który 1000 ludzi w tym razie utracił. Kolumny nieprzyjacielskie, które blisko się podsuwały ku baterjom ukrytym, wielką poniosły stratę. Z naszej strony w ubitych i ranionych do 200 ludzi liczymy. Po tey rozprawie tylnia straż rozłożyła się pod *Schmiedefeld*.

Tegoż dnia nieprzyjaciel nanowo atakował Jenerała *Miloradowicza*, ale dla skutecznych działań artylleryi naszej, nad dwie wiorsty naprzód posunąć się nie mógł, gdzie stanął.

Dnia 1 Maja. Jenerał *Barclay-de-Tolli*, z trzeciem zachodniem woyskiem, dnia wczorayszego do *Guben* przybył.

Jenerał *Miloradowicz* donosi, że dnia wczorayszego artyllerya, pod dowództwem Jenerała Majora *Nikitina*, z świetnem powodzeniem działała, jazda zaś czworogran nieprzyjacielski zniosła, i wielką liczbę niewolnika wzięła, w której znajdują się 2 oficerowie.

Jeńcy zapewniają, że d. 29 Kwietnia nieprzyjaciel więcej 4000 ludzi utracił; szczególniej zaś strata oficerów tak jest wielka, iż w niektórych półkach połowy ich nie zostało.

Dnia 2 Maja. Jenerał *Miloradowicz* donosi, iż, podług wyznania jeńców, strata, którą nieprzyjaciel w dniu wczorayszym poniósł, do 5000 ludzi wynosi; w czasie zaś przeyscia *Elby* stracił on w zabitych do 1000 ludzi i 14 dział mu podbito.

Jenerał Major *Łańskoy*, dowiedziawszy się, że nieprzyjaciel *Radeberg* i *Moritzberg* zaiawszy, ku *Königsbrück* pociągnął, sam przeszedł z *Grossenhayn* przez *Ortrand* do *Bernsdorf*, wysławszy w tymże czasie partye dla działania poza nieprzyjacielem.

Jenerał Major *Howayski* 12 natrafił na oddział nieprzyjacielski z *Königsbrück* do *Schwebnitz* ciągnący, zabrał w niewolę Majora oddziałem tym dowodzącego, 7 oficerów i 114 szeregowych.

Dnia 3 Maja. Jenerał *Barclay-de-Tolli* przybył dnia tego do *Muska*.

Jenerał Major *Józefowicz* donosi, iż wywiódłszy nieprzyjaciela, który podwakroć się kusił okrążyć lewe skrzydło nasze, pod *Grossefersten*, na pozycję dla kawalerji naszej nader korzystną, rozgromił go zupełnie i do 500 ludzi zrabował.

Dnia 4 maja. Jenerał Hrabia *Miloradowicz* donosi, iż nieprzyjaciel mocny wywarłszy atak na przodowy oddział Jenerał Adjutanta Hrabiego *St Priest*, mocnemi kolumnami zachodzić począł oba skrzydła nasze; ale strzymały go krzyżowy ogień ze wszystkich baterji naszych, i zręczne działania jazdy naszej pod sprawą Jenerał Majora *Józefowicza*. Strata nieprzyjacielska przeszło 1000 ludzi wynosi. Z naszej strony do 200 ludzi zabito i raniono.

Dnia 5 maja. Jenerał *Barclay-de-Tolli* donosi, że nieprzyjaciel dnia tego, zbliżywszy się ku przedpocztom prawego skrzydła naszego, spędził je; ale od strzelców i kilką kartaczowemi strzałami spotkany, do odwrotu zmuszony został.

W rozprawie tey raniony został dowodzący kawalerją przedniej straży Jenerał Major *Łaskin*.

Jenerał Hrabia *Miloradowicz* donosi, że nieprzyjaciel mocne czynił rozpoznawanie po całej naszej linii.

Dnia 6 maja. Jenerał *Barclay-de-Tolli* donosi, że nieprzyjaciel ciągnie od *Dalnitz* do *Kamentz*.

Jenerał Leytnant Hrabia *Worońcow* donosi, iż wysłał partyą na lewą stronę *Elby* w okolicy *Magdeburga*, rozkazawszy jej utrzymywać związek z oddziałem Jenerał Adjutanta *Czerniszewa*.

Jenerał Major *Łańskoy* donosi, że partye nasze znajdują się w *Königsbrück*, *Radebergu*, *Arnsdorfie*, *Seligstadt*, i w *Grotau*, niedaleko *Bischoffswerde*. Półkownik *Prendel*, oraz Majorowie *Blücher* i *Lewenstern* w *Elsterwerda*. Różne te partye codziennie mnóstwo nowych biorą jeńców.

Jenerał Major *Emmanuel* z *Neukirchen* donosi, iż

kozacy uderzyli na furazjacy we wsi *Haussig* oddział nieprzyjacielski, i zabrali 20 ludzi w niewolę.

Jenerał *Barclay-de-Tolli* donosi, że przedpocztę prawego skrzydła naszego znajdując się we wsi *Krum*, i pasmem swém dotykając w prawą stronę Jenerała Majora *Grekowa* w *Ratziborze* stojącym, w lewą zaś z placówkami Jenerała *Blüchera* i Półkownika *Dawydowa*.

Dnia 7 maja. Jenerał *Barclay-de-Tolli* po odebraney wiadomości, że korpus woysk nieprzyjacielskich pod dowództwem Jenerała *Lauristona* ku *Hoyerswerda* zmierzał, został przeciw mu wyprawiony z korpusem Pruskiego Jenerała *Yorka*. Napotkawszy nieprzyjaciela między *Königswartha* i *Weissig*, tak szczęśliwie na niego uderzył, iż po najszybciej do godziny 10tej wieczornej trwającym oporze, na miejscu do 3000 ludzi położył; 2000 wziął w niewolę, a w tej liczbie 4ch Jenerałów: *Peguerie*, *Martelli*, *Belletier* i *St Andréas*, z tych trzy z ran umarli. 7 dział zwyciężcom się dostało. Po tej otrzymaney nad nieprzyjacielem przewadze, Jenerał *Barclay-de-Tolli*, na nowo z armią się połączył, w obozie pod *Bautzen*.

Jenerał Hrabia *Miloradowicz* donosi, że w tymże czasie, kiedy mocną kanonadę na prawém skrzydle naszym słyszano, w kilku kolumnach ukazał się nieprzyjacieli i rozwinął ogień z korpusem Jenerała *Blüchera*, ale działaniami artylleryi naszej i kawaleryi odparty został.

Dnia 8 maja. O godzinie 2rej z południa w całej sile nieprzyjacieli atakował przednie straże Jenerałów: Hrabiego *Miloradowicza* i *Kleista*, ale przyjęty został z właściwą Rosyjskim i Pruskim woyskom walecznością. O godzinie 4tej przednie straże, stosownie do danego im rozkazu, odeszły na swoje pozycye i walka stała się powszechną. Nieprzyjacieli, który naśrodek i lewe skrzydło najszybciej wywarł uderzenia, zupełnie odparty został, a widząc próżnemi wszystkie usiłowania swoje, wieczorem umyślił obeydź z gór lewe skrzydło nasze pod dowództwem Jenerała Hrabiego *Miloradowicza*; ale i tu odparty został. Nadejście nocy przerwało tę krwawą bitwę, w której woyska sprzymierzone, w obecności obu Monarchów swoich, z niepodobnem do opisanja walczyły mężstwem.

Dnia 9 Maja. O godzinie 4tej z rana nieprzyjacieli ponowił i najmocniejszy wywarł atak na lewe nasze skrzydło, po górach rozpuściwszy strzelców: alie wszystkie jego usiłowania, do południa w tej stronie trwające, zniszczone zostały przez nader szczęśliwe powodzenie Jenerała Hrabiego *Miloradowicza*, który zdobył 1 dział. Tym czasem, około godziny 6tej ranney, uderzył nieprzyjacieli na prawe skrzydło nasze, którym dowodził Jenerał *Barclay-de-Tolli*, usiłował je obeydź, ale i tu odparty został. Później nieprzyjacieli chciał korzystać z tego czasu, kiedy Jenerał *Blücher* znaczną część woysk swoich posłał na wzmocnienie Jenerała *Barclaya-de-Tolli*, i ze wszech stron najmocniejszy na środek gór wywarł atak. Długo Jenerał *Blücher* z walecznymi woyskami swemi opierał się usiłowaniom nieprzyjaciela, musiał atoli daleko przewyższający sile jego z gór ustąpić, co skłoniło Hrabiego *Wittgensteina* do przerwania bitwy przez ustep. O godzinie 7mej, wpośród dnia, dano rozkaz do odwrotu, który w tak wielkim był wykonany porządku, jakiego można oczekiwać tylko na placu parady, nie utraciwszy nie tylko żadnego działu, ale ani jednego koła. Strata zaś nieprzyjacielska w przeciągu tych trzech dni, zawiera się w 12 działach, 3000 niewolnika, w liczbie których mnóstwo jest Sztabów i Ober-Oficerów i do 14,000 w zabitych i ranionych.

Strata z naszej strony nie dochodzi 8000.

Dnia 16 Maja. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Lauban*.

Dnia 11. W *Lewenbergu*.

Woysko ruszyło dwóm kolumnami, w celu połączenia się w okolicach *Swidnicy*. Prawa kolumna pod dowództwem Jenerała *Barclay-de-Tolli* idzie przez *Hainau*, *Bunzlau* i *Lignię*, lewa zaś pod sprawą Jenerała Hrabiego *Wittgensteina* przez *Lewenberg*, *Goldberg*, *Strigau* i *Jawor*.

Jenerał Hrabia *Miloradowicz* donosi, iż nieprzyjacieli, pod dowództwem Cesarza *Napoleona*, dnia

wczorayszego pod *Görlitz* atakował powierzona jemu straż przednią; ale walecznością woysk naszych i zręcznymi atakami jazdy, wstrzymany został w usiłowaniu swoim. W rozprawie tej zniszczony został półk Ułanów gwardyi Francuzkiej; 1 Rotmistrz i więcej 200 ludzi w niewolę się dostało; Jenerałowie *Duroc* i *Kirchner* zabici.

Tegoż dnia nieprzyjacieli słabo posuwał się za naszą tylną strażą i zastanowił się na połowie drogi, prowadzącej z *Görlitz* do *Lauban*.

Jenerał Leytnant Hrabia *Worońcow* donosi, iż on z powierzonymi sobie woyskami w okolicach *Magdeburga* się znajdując, wysłał ku *Wittenbergowi* Jenerał Majora Hrabiego *Orurka*, zaleciwszy mu utrzymywać związki z Jenerałem Leytnantem *Büllowem*.

Dnia 12 Maja. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Goldbergu*.

Tylnia straż lewey kolumny, pod sprawą Jenerała Hrabiego *Miloradowicza*, wczora była w *Lichtenbergu*, prawey zaś pod sprawą Jenerała *Blüchera* nie daleko *Hochkirchen*, na równej wysokości z *Lichtenbergiem*. Przodowy oddział Hrabiego *Miloradowicza* zabrał wczora 40 jeńców.

Dnia 13 Maja. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Jaworze*.

Dnia 14 Maja. Jenerał Major *Łańskoy* donosi, iż między nieprzyjacielskimi i kozackimi oddziałami, d. 12 t. m. w bliskości *Görlitz*, małe zaszły utarczki, w których nieprzyjacieli więcej 200 ludzi niewolnika utracił.

Jenerał Major Hrabia *Orurk*, ku *Wittenbergowi* wysłany, spędził nieprzyjacielskie placówki, w bliskości tego miasta stojące, i wziął nieco niewolnika. Prócz tego przyszło do niego 50 ludzi dezertersów.

Dnia 15 Maja. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Strigau*.

Jenerał *Barclay-de-Tolli* donosi, iż gdy Jenerał *Blücher* wyprowadził na równiny z tamtej strony *Hainau* rozciągające się, przednią straż Marszałka *Ney*a, kawalerya nasza zrabowała aż do ostatniego, cokolwiek się tam znalazło, i, prócz wielkiej liczby niewolnika, 11 dział zdobyła, kozacy zaś koło *Hainau* obiegłszy, uderzyli na obozujących Francuzów i wielką liczbę nieprzyjacieli trupem położyli.

Jenerał Major *Kaysarow*, któremu dany był rozkaz z partją poza nieprzyjacielem działać, dnia wczorayszego między *Görlitz* i *Reichenbach* natrafił na transport nieprzyjacielski, wziął dwa działa, 6 zagwoździł, wozy prochowe i ładunkowe na powietrze wysadził, zabił naczelnika parku i Jenerała za parkiem jadącego, na miejscu więcej 300 ludzi położył, a 80 wziął w niewolę. Z żalem dla nas w rozprawie tej poległ Major *Moskiewskiego* uzbrojenia *Kaysarow*.

Dnia 16 Maja. Główna kwatera Imperatora Jegomości w *Swidnicy*.

W rozprawie, którą miała dnia wczorayszego aryergarda, Półkownik *Xiążę Szczerbatow* z dowódcą nowego półku ukraińskich kozaków, zniósł półk dragonii *Napoleona*, a w niewolę zabrał samego półkownika, 4 officerów i do 100 szeregowych.

Dnia 17 Maja. Jenerał Hrabia *Wittgenstein* donosi, iż nieprzyjacieli dnia wczorayszego z wielkimi siłami obchodził prawe skrzydło tylnej naszej straży, co ją skłoniło do posunięcia się ku *Secherwitz*, o półtory wiorsty od *Jaworu*.

Tego dnia nieprzyjacieli nie nagabali obu naszych straży tylnych, które też zostały w pozycjach swoich.

Jenerał Leytnant *Büllow* donosi, że on z woyskami w *Kahlau* się znajduje, a oddziały i korpusy jego stoją w *Muska*, *Sprenbergu* i *Jüterbock*. Zewsząd wysyła on lekkie partye, dla trwożenia równie lewego skrzydła nieprzyjacielskiego, jako też komunikacji jego z *Drezna* do *Bautzen*.

N 3823. O G Ł O S Z E N I A.

2 Komisysa Wileńskiego Prowiantskiego Depo, publikatami przez pośrednictwo Ziemijskich i Miejskich Policji i w Nrach 41, 42 i 43 gazety czynionemi, wzywała życzących sobie podjąć się dostarczenia produktów do różnych magazynów w Gubernii Wileńskiej: aby się stawili dla odbycia licytacji do dnia 16 miesiąca Czerwca, teraz też Komisysa ogłasza, iż terminu nowej licytacji są: pierwszy w dniu 20stym, drugi w dniu 23cim, trzeci i ostatni dnia 26go terażniejszego miesiąca.

Siódmej Klasy Pośników.

Errata. W przeszłym 43 Nrze Kur. Lit., artykuł z Tuły, czytać należy z Tweru.